

IT tar ti'

Det tar lenger tid enn ventet å få tannlegene med i Norsk helsenett. Trinn én iverksettes sommeren 2010, forteller hovedstyremedlem i NTF, Jørn André Jørgensen.

For en stund siden snakket du om at tannlegene snart skulle kunne utnytte noen av mulighetene informasjonsteknologi gir, men at man skulle vente til man visste mer. Vet man mer nå?

– Ja, nå vet vi mer. De første tjenestene skal være tilgjengelige for tannlegene innen sommeren 2010. Det blir ikke mange tjenester i første omgang; 'bare' toveis SMS og helelektronisk innsending av direkte oppgjør til HELFO. Dessuten finnes det nå en detaljert tidsplan for ELIN-prosjektet.

– Dette er knappe tjenester i forhold til det som er blitt forespeilet?

– Dette er første trinn i prosjektet, og vi håper det blir minst tre. Grunnen til at første trinn måtte bli så lite er at vi måtte få med sikkerheten, som dessverre er påvist å ikke være god nok. Å oppfylle de lovmessige krav til informasjonssikkerhet krever en hel del både av tannlegene og av journalprogrammene. Det var dessverre nødvendig å begrense første trinn for å komme i mål innen rimelig tid. Tannlegeforeningen kan ikke være med på å anbefale løsninger som bryter norsk lov. Datatilsynet har noen synspunkter om når informasjonssikkerheten bør være på plass. HELFO har i sin nye mønsteravtale satt helt klare tidsfrister for når direkte oppgjør skal sendes elektronisk.

– HELFO kommer til å sende ut en ny mønsteravtale omtrent samtidig med at dette Tidende kommer ut. Denne mønsteravtalen stiller krav om at alle med direkte oppgjør, cirka 3 200 tannleger, må sende inn disse 'over linje', det vil si over Norsk Helsenett.

Fristen for å gjøre dette er satt til 1. januar 2011, og det bør være en realistisk dato. De har også satt en frist for innsending på CD/Diskett, til 1. juli 2010. Dette anser jeg som et unødvendig og tids-/kostnadskrevende sidespor, og jeg håper Tannlegeforeningen vil presse på for at innsending på CD/diskett skal bli en unntaksmulighet til slutt, ikke en mellomløsning. Ellers vil jeg si at denne mønsteravtalen i all hovedsak er godt nytt. Den er ryddig. Når det gjelder kravet om elektronisk innsending virker dette omfattende og vanskelig, men foreningen og ELIN-t samarbeider godt med Helsedirektoratet for å hjelpe tannlegene. Det kommer til å koste litt tid og penger, men jeg håper og tror at dette er av de investeringene som kommer til å lønne seg raskt, både administrativt og økonomisk.

– Du sier det vil lønne seg for tannlegene, men det vil vel koste mer enn bare litt – mens HELFO tar ut den største gevinsten?

– Det blir nok ikke store økonomiske kostnader, men det kommer til å koste en del arbeidstimer. Legene får tilskudd fra trygden ved at de kan kreve en spesialtakst for å sende inn direkte oppgjør på 'den rette måten' så snart som mulig. Jo tidligere de er ute, jo mer penger får de fra trygden. Det kommer vi selvfølgelig til å jobbe for at også tannlegene skal kunne få. Når det gjelder arbeidsinnsatsen er det viktig å huske på at de fleste arbeidstimer er knyttet til arbeidet med informasjonssikkerhet. Det kommer man ikke unna så lenge man vil bruke en PC i tannlegepraksis – og følge norsk lov. Datatilsynet har vært på tilsyn hos tannleger, og det er funnet flere feil og mangler.

– Påpeker Datatilsynet småting eller alvorlige ting, og er ikke dette egentlig journalleverandørenes problem?

– Det er absolutt ikke småting Data-

Windows med sort sikkerhetshull. Foto: Thorfinn Bekkelund/Samfoto.

tilsynet påpeker. Pasientene er nok trygge hos norske tannleger, men Datatilsynets tilbakemeldinger gjør en ikke stolt av å være tannlege. Videre er det absolutt tannlegenes problem. Uansett hvor feilen ligger så er det det enkelte helsepersonell som er ansvarlig i følge loven. Når det er sagt så påpekes det en hel del feil som ikke har noe som helst med journalsystemer og gjøre, og der journalsystemene er en del av bildet er ofte feil bruk en del av problemet. Tannlegene må nok gjøre en jobb på hjemmebane. I enkelte tilfeller må nok også vaner endres. Det er ikke alltid en enklest mulig hverdag er forenlig med norsk lov, men det kan vi komme tilbake til en annen gang.

– En annen gang? Når blir det? Her må vel tannlegene få hjelp?

– Ja, absolutt. Innen informasjonssikkerhet jobbes det på flere fronter. Helsedirektoratet er i gang med å lage en veileder for informasjonssikkerhet på tannklinikker. Tannlegeforeningen har begynt å legge ut informasjon og anbefalinger på NTFs nettsted. I tillegg vil NTF fortløpende vurdere når og om det skal tilbys vanlige kurs innen temaet.

– Hva med selgere og rådgivere som «har hele løsningen» og vil selge systemer som sparer tannlegene for alt arbeidet?

– Her skal tannlegene være meget forsiktige. Jeg vurderer for tiden faren for å kjøpe 'katta i sekken' som stor. Jeg må presisere at jeg ikke kjenner de

tilbud som finnes i markedet godt nok. Men jeg kjenner eksempler på at det selges SMS-varsling, fjernserving, back-up, oppdatering og hjemmekontor uten at det mest grunnleggende av avtaler er på plass i henhold til lovverket for IT i helsesektoren. Mitt råd er at man bør orientere seg godt hvis man skal kjøpe nå. På sikt burde de fleste slike løsninger tilbys innenfor Norsk Helsenett. Norsk Helsenett har forøvrig også en sikker, og gratis, hjemmekontorløsning.

– Betyr det at alt er på plass og klart for å startes?

– I utgangspunktet: ja. Det er alltid en liten risiko ved tidsplaner og ikke minst økonomi. ELIN-t er avhengig av at alle de involverte parter leverer til rett tid, og vi er avhengige av finansiering. Avtaleverket og finansieringen skal være på plass innen leserne leser

dette Tidende, men det er fortsatt noen små usikkerheter igjen.

– Så hva nå? Vente nok en gang?

– Tja, nytten må man i det minste vente litt til på. Men nå er ting konkret! Foreningen sammen med ELIN-t, Helsedirektoratet, Datatilsynet, HELFO og noen av journalleverandørene jobber for å planlegge hvordan og når informasjonen skal nå tannlegene. Fra nå av skal informasjonen bli så konkret som mulig, og den skal i utgangspunktet følge en plan som skal lede mot tannleger på Norsk Helsenett med to-veis SMS-varsling og helelektronisk direkte oppgjør på en sikker og lovlig måte i løpet av 2010. For å nå målet må mange ting stemme. Men i det minste vil jeg anbefale å følge nøye med i Tidende og på NTFs nettsted. Her vil det komme mye informasjon. Deler av arbeidet med informasjonssikkerhet

kan man begynne med allerede i dag. Bare gå inn på nettstedet til NTF. Forøvrig anbefaler jeg alle å følge godt med på NTFs landsmøte i oktober. Hvis alt går som planlagt vil det der demonstreres helelektronisk direkte oppgjør, og det vil i det minste gis mye informasjon om både muligheter, utfordringer, lovkrav og kostnader, avslutter Jørgensen.

Ellen Beate Dyvi